

Mandskabsomkostningerne er fortsat en afgørende faktor for valg af register. Dette dokumenteres af en undersøgelse foretaget af Søfartsstyrelsen i 2002 i forbindelse med udflagning af 22 skibe til fremmed flag, bl.a. Isle of Man. Undersøgelsen viste, at den primære årsag til udflagningen var nedbringelse af de danske mandskabsomkostninger. Undersøgelsen viste også, at mandskabsomkostningerne kan udgøre helt op til 60 % af de samlede udgifter på et mindre eller mellemstort skib.

EU-Kommissionen undersøger løbende bemandingsomkostningerne på EU-skibe i cabotage. Af en rapport fra Kommissionen fra 2002 om cabotageejlads fremgår, at bemandingsomkostningerne varierer meget inden for EU med det portugisiske sekundære register, MAR-registret, som det billigste, og det finske register som det dyreste. Bemandingsomkostningerne i DIS ligger ikke i den billigste ende, men mere på et mellemniveau sammen med NIS, Tyskland, UK, Kergeulen og Holland. Finland, som ligger i den dyre ende, har en begrænset handelsflåde.

Danske skibes placering kan blive forrykket med de nye EU-skibsfartslande, Cypren og Malta.

Sammenfattende har hovedparten af de undersøgte registre bestemmelser, som har til formål at sikre muligheden for at indgå særlige overenskomster for søfarende uden bopæl i det pågældende land eller at sikre en særlig aflønning heraf. Måden, hvorpå dette sker, er dog forskellig fra land til land.

Ovenstående viser tillige, at tredjelandes søfarende på DIS skibe får en aflønning på internationalt niveau.

3. SOCIALE FORHOLD

Udenlandske søfarendes sociale rettigheder kan være sikret gennem national lovgivning, kollektive overenskomster og de søfarendes individuelle ansættelseskontrakter. I Danmark er der fx indgået en kollektiv overenskomst med den filippinske fagforening, der sikrer, at rederne bidrager til det filippinske sociale sikringsystem.

Rederens forpligtelser varierer meget fra register til register. Hertil kommer, at de søfarende gennem nationale regler om social sikring kan have yderligere individuelle sociale rettigheder, der er uafhængige af rederens sociale forpligtelser. Måden, hvorpå disse rettigheder bliver finansieret, varierer fra rene arbejdsgiverforplig-

telser over kombinationer med fuld eller delvis forsikringsdækning til rene statsfinansierede sikringsordninger. Nedenfor redegøres for søfarendes lovmæssige dækning i DIS-skibe og i skibe registreret i visse andre europæiske registre.

Danmark

Søfarende tjenstgørende på DIS-skibe er omfattet af sømandslovens sociale beskyttelsesregler, uanset hvor de bor, og hvilken nationalitet de har. De søfarende er endvidere omfattet af særlige sygesikrings- og dagpengeregler for søfarende. Endelig er de søfarende omfattet af de danske regler om arbejdsskadeforsikring.

Efter sømandsloven har søfarende på DIS-skibe ret til hyre fra rederiet under sygdom og tilskadekomst, uanset hvor kort tid de har været ansat. Menige søfarende har ret til 2 måneders sygehyre fra skibstjenestens ophør, og den samme mindste dækningsperiode gælder også for officerer. Skibsofficererne er dog berettiget til hyre, indtil ansættelsesforholdet ophører, og lovens generelle opsigelsesfrist for officerer er 3 måneder. Rederens forpligtelse kan være forlænget ved kollektive aftaler, fx ved aftaler med filippinske fagforeninger, hvor dækningsperioden er aftalt til maksimalt 120 dage.

De søfarende er endvidere sikret sygebehandling i udlandet for rederens regning i 12 uger, dog højst 2 uger efter hjemkomsten til det land, hvor de har bopæl.

Søfarende er samtidig omfattet af den særlige offentlige sygesikringsordning for søfarende, når de arbejder på et dansk skib. Ordningen omfatter både behandling ved sygdom og arbejdsulykker og er en udbygning af den almindelige danske offentlige sygesikring. Hovedydelse er lægehjælp, sygehusbehandling, medicin, sygehjemrejse og begravelseshjælp. De søfarende er ved sygdom opstået om bord sikret i op til 18 uger uden for Danmark. Ordningen finansieres fuldt ud af rederbidrag.

Personer med bopæl i Danmark og EU/EØS-statsborgere med bopæl i EU/EØS lande vil forsat kunne få sygehusbehandling m.m. efter de almindelige regler herom efter udløbet af 18 ugers perioden.

De søfarende er endvidere omfattet af særlige sygedagpengeregler for søfarende efter sygedagpengeloven. Dagpenge ydes ved sygdom i op til 18 uger regnet fra 1. hele sygedag, såfremt visse beskæftigelseskrav er opfyldt. Beskæftigelseskravene gælder ikke ved arbejdsskader.